

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMAS

1994 m. gruodžio 22 d. Nr. I-730
Vilnius

I. BENDROJI DALIS

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos valstybinės pensijos

Lietuvos Respublikoje nustatomos šios valstybinės pensijos:

- 1) Respublikos Prezidento valstybinė pensija;
- 2) Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos;
- 3) nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos;
- 4) pareigūnų ir karių valstybinės pensijos;
- 5) mokslininkų valstybinės pensijos;
- 6) teisėjų valstybinės pensijos.

Mokslininkų valstybinės pensijos nustatomos laikinai - iki papildomo mokslininkų pensinio draudimo sistemos sudarymo.

Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos, taip pat nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos skiriamos pagal šį įstatymą. Respublikos Prezidento, pareigūnų ir karių, mokslininkų bei teisėjų valstybinės pensijos skiriamos pagal specialius įstatymus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1012](#), 95.07.04, Žin., 1995, Nr. 59-1476 (95.07.19)

Nr. [IX-1013](#), 2002-07-02, Žin., 2002, Nr. 73-3089 (2002-07-19)

2 straipsnis. Valstybinių pensijų mokėjimo šaltinis ir dydžio matas

Visos valstybinės pensijos mokamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

Šio įstatymo 1 straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 5 punktuose nurodytų valstybinių pensijų dydžio matas yra valstybinių pensijų bazė, kuri 1998 m. sausio 1 d. yra lygi tuo metu taikomam valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžiui. Valstybinių pensijų bazę tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teikimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-493](#), 97.11.04, Žin., 1997, Nr. 104-2622 (97.11.19)

Nr. [VIII-907](#), 98.10.22, Žin., 1998, Nr. 98-2709 (98.11.11)

3 straipsnis. Teisė pasirinkti valstybinės pensijos rūšį

Asmeniui, turinčiam teisę gauti kelias valstybines pensijas, jo pasirinkimu mokama tik viena iš jų, išskyrus valstybinę našlių ir našlaičių pensiją, kuri taip pat gali būti mokama tik viena su viena iš valstybinių pensijų. Šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje nurodytiems asmenims nustatyta nukentėjusių asmenų valstybinė našlaičių pensija skiriama ir mokama, jeigu asmuo neturi teisės į kitą nukentėjusių asmenų valstybinę pensiją.

Asmeniui, turinčiam teisę gauti valstybinę našlių pensiją už mirusį valstybinės pensijos, nurodytos šio įstatymo 1 straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktuose, gavėją ir valstybinę socialinio draudimo našlių pensiją, jo pasirinkimu skiriama ir mokama arba valstybinė našlių pensija, arba valstybinė socialinio draudimo našlių pensija.

Kiekvienos šio įstatymo 1 straipsnio 1 dalies 3–6 punktuose nustatytos valstybinės pensijos dydis bei šios pensijos dydžio ir tam pačiam asmeniui paskirtų pagal šio straipsnio pirmąją dalį valstybinių pensijų ir valstybinių socialinio draudimo pensijų bendra suma vienam asmeniui negali viršyti užpraeito ketvirčio prieš tą mėnesį, už kurį mokama valstybinė pensija, Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbto šalies ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio 1,5 dydžio. Pensijos dydžio ribojimą taiko valstybinę pensiją mokanti institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1012](#), 95.07.04, Žin., 1995, Nr. 59-1476 (95.07.19)

Nr. [VIII-493](#), 97.11.04, Žin., 1997, Nr. 104-2622 (97.11.19)
Nr. [VIII-1390](#), 99.11.04, Žin., 1999, Nr. 99-2846 (99.11.24)
Nr. [IX-185](#), 2001 02 20, Žin., 2001, Nr. 21-693 (2001 03 09)
Nr. [IX-1013](#), 2002-07-02, Žin., 2002, Nr. 73-3089 (2002-07-19)
Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)
2003-12-03, Žin., 2003, Nr. 115-5221 (2003-12-10)

II. LIETUVOS RESPUBLIKOS PIRMOJO IR ANTROJO LAIPSNIŲ VALSTYBINĖS PENSIJOS

4 straipsnis. Teisė gauti Lietuvos Respublikos pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinę pensiją

1 dalies redakcija iki 2005 m. sausio 1 d.:

Teisę gauti Lietuvos Respublikos pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinę pensiją (toliau - pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinę pensiją) turi Lietuvos Respublikos piliečiai, ypač nusipelnę Lietuvai kurdami bei plėtodami jos valstybingumą, ūkį, kultūrą, mokslą, meną ir sportą, gindami valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą ir konstitucinę santvarką, labiausiai pasižymėję pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms dalyviai, taip pat motinos, pagimdžiusios ir išauginusios bei gerai išauklėjusios 10 ir daugiau vaikų, jei šie asmenys yra sukakę Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytą senatvės pensijos amžių (toliau - senatvės pensijos amžių) arba pripažinti I ar II grupių invalidais. Asmenys, dirbę ypatingomis darbo sąlygomis, už kurias skiriama kompensacija pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 56 straipsnį, turi teisę gauti pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinę pensiją likus iki senatvės pensijos amžiaus tiek mėnesių, už kiek mėnesių kompensacija mokama.

1 dalies redakcija nuo 2005 m. sausio 1 d.:

Teisę gauti Lietuvos Respublikos pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinę pensiją (toliau - pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinę pensiją) turi Lietuvos Respublikos piliečiai, ypač nusipelnę Lietuvai kurdami bei plėtodami jos valstybingumą, ūkį, kultūrą, mokslą, meną ir sportą, gindami valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą ir konstitucinę santvarką, labiausiai pasižymėję pasipriešinimo 1940–1990 metų okupacijoms dalyviai, taip pat motinos, pagimdžiusios ir išauginusios bei gerai išauklėjusios 7 ir daugiau vaikų, jei šie asmenys yra sukakę Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytą senatvės pensijos amžių (toliau – senatvės pensijos amžių) arba pripažinti I ar II grupių invalidais. Asmenys, dirbę ypatingomis darbo sąlygomis, už kurias skiriama kompensacija pagal Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 56 straipsnį, turi teisę gauti pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinę pensiją likus iki senatvės pensijos amžiaus tiek mėnesių, už kiek mėnesių kompensacija mokama.

Teisę gauti pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinę pensiją šio įstatymo nustatyta tvarka taip pat turi aukščiausieji valstybės pareigūnai.

Teisę gauti pirmojo laipsnio valstybinę pensiją šio įstatymo nustatyta tvarka turi ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviai - kariai savanoriai.

Teisę gauti pirmojo laipsnio valstybinę pensiją šio įstatymo nustatyta tvarka turi Lietuvos Respublikos piliečiai – olimpinių žaidynių čempionai (aukso medalio laimėtojai). Teisę gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją šio įstatymo nustatyta tvarka turi Lietuvos Respublikos piliečiai – olimpinių žaidynių prizinininkai (sidabro, bronzos medalių laimėtojai).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1012](#), 95.07.04, Žin., 1995, Nr. 59-1476 (95.07.19)
Nr. [VIII-553](#), 97.12.02, Žin., 1997, Nr. 115-2911 (97.12.17)
Nr. [VIII-771](#), 98.06.09, Žin., 1998, Nr. 56-1546 (98.06.19)
Nr. [IX-1367](#), 2003-03-13, Žin., 2003, Nr. 32-1314 (2003-04-02)
Nr. [IX-1791](#), 2003-10-16, Žin., 2003, Nr. 102-4587 (2003-10-31)
Nr. [IX-2238](#), 2004-05-18, Žin., 2004, Nr. 88-3209 (2004-06-03)

5 straipsnis. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimas, panaikinimas ir mokėjimas

Pirmojo laipsnio valstybinę pensiją skiria Vyriausybė pagal Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo komisijos teikimą.

Antrojo laipsnio valstybinę pensiją skiria Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo komisija.

Per vienerius kalendorinius metus negali būti paskirta daugiau kaip 15 pirmojo laipsnio valstybinių pensijų ir daugiau kaip 45 antrojo laipsnio valstybinės pensijos.

Ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams – kariams savanoriams pirmojo laipsnio valstybinę pensiją pagal Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pateiktus sąrašus Vyriausybė skiria, neribodama pirmojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo per kalendorinius metus skaičiaus. Ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams – kariams savanoriams pirmojo laipsnio valstybinės pensijos mokamos neatsižvelgiant į tai, ar jų gavėjai turi draudžiamųjų pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ir mokamos valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokos.

Olimpinių žaidynių čempionams ir prizinininkams pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos skiriamos neribojant pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo per kalendorinius metus skaičiaus.

Asmenims, teismo nuosprendžiu pripažintiems kaltais už tyčinio nusikaltimo padarymą, pirmojo ar antrojo laipsnio valstybinės pensijos paskyrimas panaikinamas nuo nuosprendžio įsigaliojimo dienos.

7 dalies redakcija iki 2005 m. sausio 1 d.:

Asmenims, kurie po pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų paskyrimo turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ir mokamos valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokos, arba kurie gauna valstybinio socialinio draudimo ligos (įskaitant ir darbdavio mokamas ligos dienas), motinystės, motinystės (tėvystės) ar bedarbio pašalpas (toliau šiame straipsnyje – draudžiamosios pajamos), paskirtos pensijos nemokamos. Ši nuostata netaikoma šio straipsnio ketvirtojoje dalyje išvardytiems ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams – kariams savanoriams pirmojo laipsnio valstybinių pensijų gavėjams, taip pat antrojo laipsnio valstybinių pensijų gavėjoms – motinoms, pagimdžiusioms ir išauginusioms bei gerai išauklėjusioms 10 ir daugiau vaikų. Apie draudžiamųjų pajamų turėjimą pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų gavėjai privalo pranešti pensiją jiems mokančiai institucijai per 10 dienų nuo šių pajamų atsiradimo dienos. Jeigu apie šias pajamas laiku nepranešama ir dėl to permokama pensija, permokėtos pensijos suma išieškoma iš pensijos gavėjo Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

7 dalies redakcija nuo 2005 m. sausio 1 d.:

Asmenims, kurie po pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų paskyrimo turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ir mokamos valstybinio socialinio pensijų draudimo įmokos, arba kurie gauna valstybinio socialinio draudimo ligos (įskaitant ir darbdavio mokamas ligos dienas), motinystės, motinystės (tėvystės) ar bedarbio pašalpas (toliau šiame straipsnyje – draudžiamosios pajamos), paskirtos pensijos nemokamos. Ši nuostata netaikoma šio straipsnio ketvirtojoje dalyje išvardytiems ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams – kariams savanoriams pirmojo laipsnio valstybinių pensijų gavėjams, taip pat antrojo laipsnio valstybinių pensijų gavėjoms – motinoms, pagimdžiusioms ir išauginusioms bei gerai išauklėjusioms 7 ir daugiau vaikų. Apie draudžiamųjų pajamų turėjimą pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų gavėjai privalo pranešti pensiją jiems mokančiai institucijai per 10 dienų nuo šių pajamų atsiradimo dienos. Jeigu apie šias pajamas laiku nepranešama ir dėl to permokama pensija, permokėtos pensijos suma išieškoma iš pensijos gavėjo Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1123](#), 95.12.12, *Žin.*, 1995, Nr. 102-2282 (95.12.15)

Nr. [VIII-493](#), 97.11.04, *Žin.*, 1997, Nr. 104-2622 (97.11.19)

Nr. [VIII-553](#), 97.12.02, *Žin.*, 1997, Nr. 115-2911 (97.12.17)

Nr. [VIII-771](#), 98.06.09, *Žin.*, 1998, Nr. 56-1546 (98.06.19)

Nr. [IX-114](#), 2000 12 21, *Žin.*, 2000, Nr. 111-3578 (2000 12 29)

Nr. [IX-1367](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1314 (2003-04-02)

Nr. [IX-1791](#), 2003-10-16, *Žin.*, 2003, Nr. 102-4587 (2003-10-31)

Nr. [IX-2238](#), 2004-05-18, *Žin.*, 2004, Nr. 88-3209 (2004-06-03)

6 straipsnis. Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo komisija

Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo komisija veikia prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Į komisiją įeina socialinės apsaugos ir darbo ministras, kuris yra komisijos pirmininkas, ir 12 narių - po 4 iš Seimo narių (lygiomis dalimis daugumos ir opozicijos atstovų), valdymo institucijų bei visuomenės atstovų. Valdžios ir valdymo institucijoms, be komisijos pirmininko, atstovauja kultūros

ministras ir vienas iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos viceministrų. Komisija sudaroma Vyriausybės sprendimu.

Komisija nagrinėja Lietuvos Respublikos aukščiausiosios valdžios ir valdymo institucijų, taip pat Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pateiktus prašymus skirti pirmojo ar antrojo laipsnio valstybinę pensiją.

Komisija veikia vadovaudamasi šiuo įstatymu ir Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatais, tvirtinamais Vyriausybės.

5 dalies redakcija iki 2005 m. sausio 1 d.:

Komisija turi teisę skirti antrojo laipsnio valstybinę pensiją miestų ir rajonų savivaldybių arba apskričių administracijos teikimu motinoms, pagimdžiusioms ir išauginusioms bei gerai išauklėjusioms 10 ir daugiau vaikų, netaikydama šio įstatymo 5 straipsnio trečiojoje dalyje nurodytų apribojimų.

5 dalies redakcija nuo 2005 m. sausio 1 d.:

Komisija turi teisę skirti antrojo laipsnio valstybinę pensiją miestų ir rajonų savivaldybių arba apskričių administracijos teikimu motinoms, pagimdžiusioms ir išauginusioms bei gerai išauklėjusioms 7 ir daugiau vaikų, netaikydama šio įstatymo 5 straipsnio trečiojoje dalyje nurodytų apribojimų.

Komisija taip pat turi teisę Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro teikimu skirti pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinę pensiją labiausiai pasižymėjusiems pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms dalyviams, neribodama pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo per kalendorinius metus skaičiaus.

Komisija taip pat turi teisę Krašto apsaugos ministerijos teikimu skirti pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinę pensiją 1918-1920 metų nepriklausomybės kovų kariams savanoriams, neribodama pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo per kalendorinius metus skaičiaus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1012](#), 95.07.04, Žin., 1995, Nr. 59-1476 (95.07.19)

Nr. [VIII-152](#), 97.03.25, Žin., 1997, Nr. 30-708 (97.04.09)

Nr. [VIII-553](#), 97.12.02, Žin., 1997, Nr. 115-2911 (97.12.17)

Nr. [IX-2238](#), 2004-05-18, Žin., 2004, Nr. 88-3209 (2004-06-03)

7 straipsnis. Lietuvos Respublikos valstybinės pensijos aukščiausiesiems valstybės pareigūnams

****Respublikos Prezidentui, išėjusiam iš valstybės tarnybos, skiriama ir mokama Respublikos Prezidento valstybinė pensija pagal Lietuvos Respublikos Prezidento įstatymą.***

Asmenims, buvusiems Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininku, Ministru Pirmininku, Aukščiausiojo Teismo pirmininku, Konstitucinio Teismo pirmininku, skiriama pirmojo laipsnio valstybinė pensija, jei jie bent dvejus metus ėjo šioje dalyje išvardintas pareigas. Pensija šiems asmenims skiriama, kai jie sukanka senatvės pensijos amžių arba yra pripažinti I ar II grupių invalidais.

Šio straipsnio antrojoje dalyje išvardintiems asmenims paskirtoms pensijoms, taip pat našlių ir našlaičių pensijoms, paskirtoms pagal šio įstatymo 9 straipsnį, netaikomi šio įstatymo 5 straipsnio trečiojoje dalyje nurodyti apribojimai.

****Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininkui, išėjusiam iš valstybės tarnybos, skiriama ir mokama Respublikos Prezidento valstybinė pensija pagal Lietuvos Respublikos Prezidento įstatymą.***

Šiame straipsnyje nurodytiems asmenims Lietuvos Respublikos valstybinės pensijos negali būti skiriamos, o paskirtosios turi būti panaikinamos, jei jie atleisti iš pareigų apkaltos tvarka arba po atleidimo iš pareigų buvo teisti už tyčinio nusikaltimo padarymą.

***Pastaba.** Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 7 straipsnio 4 dalis (2000 m. birželio 13 d. redakcija) **prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 77 straipsnio 1 daliai ir 90 straipsniui.**

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 7, 11, 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Nr. [VIII-1730](#), 2000-06-13, Žin., 2000, Nr. 52-1487) **prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 71 straipsnio 2 daliai.**

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo **7 straipsnio 1 dalis** ta apimtimi, kuria Respublikos Prezidento pensijos skyrimas ir mokėjimas susiejamas su buvusio Respublikos Prezidento išėjimu iš valstybės tarnybos, **prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 77 straipsnio 1 daliai**.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1730](#), 2000.06.13, *Žin.*, 2000, Nr. 52-1487 (2000.06.28)

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2002-06-19, *Žin.*, 2002, Nr. 62-2515 (2002-06-21)

8 straipsnis. Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų dydis

Pirmojo laipsnio valstybinė pensija yra keturių valstybinių pensijų bazių dydžio.

Antrojo laipsnio valstybinė pensija yra dviejų valstybinių pensijų bazių dydžio.

Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos mokamos, nepaisant jas gaunančio asmens pajamų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-493](#), 97.11.04, *Žin.*, 1997, Nr. 104-2622 (97.11.19)

9 straipsnis. Pirmojo ar antrojo laipsnio valstybinės pensijos mokėjimas, jos gavėjui mirus

Pirmojo ar antrojo laipsnio valstybinės pensijos gavėjui mirus, pensija išmokama jį laidojusiems asmenims už mirties mėnesį, jei ji dar nebuvo išmokėta, ir dar tokio pat dydžio už du mėnesius.

Pirmojo ar antrojo laipsnio valstybinės pensijos gavėjui mirus, skiriama valstybinė našlių ir našlaičių pensija tiems asmenims, tokiomis pačiomis sąlygomis ir gavėjui priklausiusios pensijos dalimis, kaip nurodyta Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo straipsniuose, reguliuojančiuose valstybines socialinio draudimo našlių ir našlaičių pensijas. Ši nuostata taip pat taikoma mirus asmeniui, kuris pagal šio įstatymo 4 straipsnio ketvirtąją dalį ir 7 straipsnį būtų turėjęs teisę gauti pirmojo laipsnio valstybinę pensiją kaip sukakęs senatvės pensijos amžių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-771](#), 98.06.09, *Žin.*, 1998, Nr. 56-1546 (98.06.19)

10 straipsnis. Nuostatos dėl pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų bei personalinių pensijų mokėjimo

Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos skiriamos ir mokamos nuo 1995 metų sausio 1 dienos, vadovaujantis šiuo įstatymu ir Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatais, tvirtinamais Vyriausybės.

Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo komisija iki 1995 metų liepos 1 dienos turi iš naujo apsvarstyti iki šio įstatymo įsigaliojimo paskirtas Lietuvos Respublikos personalines bei respublikines ir vietinės reikšmės personalines pensijas (toliau - personalinės pensijos). Pensijos, komisijos sprendimu pripažintos pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinėmis pensijomis, mokamos nuo 1995 metų sausio 1 dienos ir yra šiame įstatyme nustatyto dydžio. Šioms pensijoms netaikomi šio įstatymo 5 straipsnio trečiosios dalies apribojimai.

Personalinių pensijų gavėjams, kuriems komisijos sprendimu nepripažįstama teisė gauti pirmojo ar antrojo laipsnio valstybinę pensiją, taikoma tokia pensijų mokėjimo tvarka:

1) jei personalinės pensijos gavėjas turi teisę gauti didesnę pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinę pensiją, didesnę valstybinę socialinio draudimo pensiją ar kartu abi šias pensijas, kurių suma būtų didesnė už personalinę pensiją, arba jis tokią teisę įgyja vėliau, nuo šios teisės įgijimo jo pasirinkimu mokama personalinė pensija arba kita pensija;

2) jei personalinės pensijos gavėjas turi teisę gauti mažesnę pirmojo arba antrojo laipsnio valstybinę ar valstybinę socialinio draudimo pensiją arba iš viso neturi teisės šių pensijų gauti, toliau mokama ankstesnė personalinė pensija, kuri indeksuojama kartu ir tiek pat kaip valstybinių pensijų bazė.

Jei asmeniui mokama personalinė pensija ir jis tuo pat metu turi teisę gauti mažesnę valstybinę socialinio draudimo pensiją, šios valstybinės socialinio draudimo pensijos suma pervedama valstybės biudžetui iš valstybinio socialinio draudimo fondo.

Personalinės pensijos, paskirtos iki šio įstatymo įsigaliojimo, mokamos vadovaujantis šiuo įstatymu ir Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatais.

Straipsnio pakeitimai:

III. NUKENTĖJUSIŲJŲ ASMENŲ VALSTYBINĖS PENSIJOS

11 straipsnis. Asmenys, turintys teisę gauti nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas

Nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas turi teisę gauti Lietuvos Respublikos piliečiai, kurių duomenys apie gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, o neturinčių gyvenamosios vietos – apie savivaldybę, kurioje jie gyvena, yra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą ir kurie negauna iš kitos valstybės panašaus pobūdžio pensijos (išskyrus socialinio draudimo pensiją) ar kitokios nuolatinės kompensacinės išmokos:

1) kurie tapo invalidais dėl 1991 metų sausio 11–13 dienomis vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių;

2) politiniai kaliniai ir tremtiniai, pateikę Lietuvos Respublikos teisėsaugos institucijų išduotus dokumentus (reabilitacijos pažymas), patvirtinančius politinių kalinių ir tremtinių teisių atkūrimą, arba Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro išduotus nuo okupacijų nukentėjusio asmens – politinio kalinio ar tremtinio teisinio statuso pažymėjimus;

3) pasipriešinimo 1940–1990 metų okupacijoms (rezistencijos) dalyviai – laisvės kovų dalyviai, kuriems įstatymų nustatyta tvarka yra pripažintas šis statusas;

4) kurie Antrojo pasaulinio karo metais buvo išvežti priverstiniais darbams už buvusios TSRS ribų arba buvo getuose, koncentracijos ar kitokio tipo prievartinėse stovyklose;

5) kurie Antrojo pasaulinio karo metais tarnavo antihitlerinės koalicijos valstybių veikiančiose armijose, partizanų būriuose ar junginiuose;

6) kurie dalyvavo likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius;

7) kurie tapo invalidais būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje (1945 07 22 – 1991 12 31) metu arba vėliau buvo pripažinti invalidais dėl ligų, susijusių su karine tarnyba.

1 dalis papildoma 8 punktu nuo 2005 m. sausio 1 d.:

8) kurie būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu atliko tarnybą Afganistane.

Nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas šiame įstatyme nustatytais sąlygomis taip pat turi teisę gauti tėvai, sutuoktiniai ir vaikai:

1) asmenų, žuvusių dėl 1991 metų sausio 11 - 13 dienomis vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių;

2) asmenų, žuvusių pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms (rezistencijos) veiksmų metu, taip pat nužudytų ir mirusių neteisėto kalinimo ar tremties metu;

3) asmenų, žuvusių ar mirusių dėl Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinių likvidavimo;

4) asmenų, žuvusių ar mirusių būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje (1945 07 22 - 1991 12 31) metu arba vėliau mirusių dėl ligų, susijusių su karine tarnyba.

Getų, koncentracijos ar kitokio tipo prievartinių stovyklų sąrašą tvirtina Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras.

**Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos neskiriamos šio straipsnio pirmosios dalies 2-7 punktuose ir antrosios dalies 2-4 punktuose nurodytiems asmenims, jeigu jie nuo 1939 m. kovo 23 d. (Klaipėdos krašto okupacijos) iki 1990 m. kovo 11 d., o šios dalies 2, 6, 7 ir 9 punktuose išvardytose struktūrose - faktinio šių struktūrų veikimo metu) tarnavo ar dirbo:*

1) naikintojų (stribų) batalionuose, liaudies gynėjų būriuose ar junginiuose, priklausiusiuose SSRS vidaus reikalų liaudies komisariato (NKVD) Kovos su banditizmu skyriui (nuo 1946 m. kovo pabaigos - Kovos su banditizmu valdybai), o nuo 1947 m. vasario 4 d. perduotuose SSRS valstybės saugumo ministerijai (MGB);

2) SSRS vidaus reikalų liaudies komisariato (NKVD), SSRS vidaus reikalų ministerijos (MVD), SSRS valstybės saugumo liaudies komisariato (NKGB), SSRS valstybės saugumo ministerijos (MGB), SSRS valstybės saugumo komiteto (KGB) struktūrose, taip pat šių struktūrų padaliniuose, valdybose, įstaigose ar tarnybose;

3) Lietuvos teritorijoje 1941-1944 metais veikusiuose sovietinių desantininkų, partizanų būriuose ar junginiuose, jeigu šie būriai ar junginiai arba atskiri jiems priklausę asmenys dalyvavo vykdant karo nusikaltimus, nusikaltimus žmonijai ir Lietuvos gyventojų genocidą;

4) 1939 metais - Klaipėdos krašte ir 1941-1944 metais - Lietuvos teritorijoje veikusiose nacistinės Vokietijos okupacinio režimo represinėse struktūrose: Vokietijos valstybės saugumo policijoje - Sicherheitspolizei (Sipo) ir Vokietijos valstybės saugumo tarnyboje - Sicherheitsdienst (SD) bei Vokietijos valstybės slaptojoje policijoje - Geheime Staatspolizei (Gestapo), taip pat Vokiečių viešojoje policijoje;

5) SSRS gynybos liaudies komisariato 3-iosios valdybos, Vidaus reikalų liaudies komisariato (NKVD) 3-iojo skyriaus, Gynybos liaudies komisariato Vyriausiosios kontržvalgybos valdybos ("Smerč"), NKVD Kontržvalgybos skyriaus ("Smerč") tarnybose;

6) SSRS vidaus reikalų liaudies komisariato (NKVD), Vidaus reikalų ministerijos (MVD) ir Valstybės saugumo ministerijos (MGB) vidaus kariuomenės junginių ir dalinių tarnybose;

7) SSRS vidaus reikalų liaudies komisariato (NKVD), SSRS vidaus reikalų ministerijos (MVD) ir SSRS valstybės saugumo ministerijos (MGB) vidaus kariuomenės karinėse prokuratūrose prokurorais, taip pat Lietuvos SSR prokuroru ir jo pavaduotojais bei prokurorais Lietuvos SSR prokuratūros Specialiųjų bylų ir Tardymo valstybės saugumo organuose priežiūros skyriuose arba prokurorais SSRS prokuratūroje ir SSRS respublikų prokuratūrose, veikusiose Lietuvoje po 1990 m. kovo 11 d.;

8) SSRS ir nacistinės Vokietijos okupacinių režimų represinių struktūrų, išvardytų šios dalies 2, 4, 5 punktuose, agentais ir informatoriais;

9) Vokietijos nacionalsocialistų darbininkų partijos (NSDAP), Visasąjunginės komunistų partijos (bolševikų) ir Sovietų Sąjungos komunistų partijos bei jos padalinių sąjunginėse respublikose vadovaujančiais darbuotojais.

**Tarnybų ir pareigų, kurias ėjusiems šio straipsnio 4 dalies 1-9 punktuose išvardytuose batalionuose, būriuose, junginiuose, institucijose, institucijų struktūrose, institucijų padaliniuose, valdybose, įstaigose, tarnybose, skyriuose, prokuratūrose, partijose (toliau - struktūros) asmenims neskiriamos nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos, sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.*

**Šio straipsnio 4 dalies nuostata dėl nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų neskyrimo asmenims, tarnavusiems ar dirbusiems 4 dalyje išvardytose struktūrose bei ėjusiems Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame sąraše nurodytas pareigas (šio straipsnio 5 dalis), Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka netaikoma asmenims, kurie tarnybos ar darbo nurodytose struktūrose metu ar vėliau dėl politinių motyvų buvo represuoti (įkalinti, nuteisti ar ištremti), taip pat tiems asmenims, kurie tarnaudami ar dirbdami nurodytose struktūrose bendradarbiavo su pasipriešinimo (rezistencijos), Atgimimo laikotarpio (nuo 1987 m. rugpjūčio 23 d. iki 1990 m. kovo 11 d.) bei atkurtos nepriklausomos Lietuvos Respublikos (po 1990 m. kovo 11 d.) organizacijomis bei struktūromis ir vykdė specialias jų užduotis, siekdami atkurti Lietuvos nepriklausomybę ir veikdami Lietuvos Respublikos labui.*

***Pastaba.** Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 7, 11, 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Nr. [VIII-1730](#), 2000-06-13, Žin., 2000, Nr. 52-1487) prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 71 straipsnio 2 daliai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1012](#), 95.07.04, Žin., 1995, Nr. 59-1476 (95.07.19)

Nr. [I-1484](#), 96.07.11, Žin., 1996, Nr. 73-1750 (96.07.31)

Nr. [VIII-493](#), 97.11.04, Žin., 1997, Nr. 104-2622 (97.11.19)

Nr. [VIII-967](#), 98.12.10, Žin., 1998, Nr. 114-3192 (98.12.30)

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

00.02.10, Žin., 2000, Nr. 14-370 (00.02.18)

Nr. [VIII-1730](#), 2000.06.13, Žin., 2000, Nr. 52-1487 (2000.06.28)

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2002-06-19, Žin., 2002, Nr. 62-2515 (2002-06-21)

Nr. [IX-1298](#), 2003-01-21, Žin., 2003, Nr. 14-538 (2003-02-07)

Nr. [IX-2217](#), 2004-05-04, Žin., 2004, Nr. 80-2835 (2004-05-14)

Nr. [IX-2383](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 116-4330 (2004-07-27)

vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių asmenims ir jų šeimos nariams

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija skiriama asmenims, tapusiems invalidais dėl 1991 metų sausio 11-13 dienomis vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių. Ši pensija mokama asmenims:

- 1) pripažintiems I grupės invalidais - 4 valstybinių pensijų bazių dydžio;
- 2) pripažintiems II grupės invalidais - 3 valstybinių pensijų bazių dydžio;
- 3) pripažintiems III grupės invalidais - 2 valstybinių pensijų bazių dydžio.

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija skiriama asmenų, žuvusių dėl 1991 metų sausio 11-13 dienomis vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių, motinoms, sukačusioms 50 metų arba pripažintoms invalidėmis, taip pat tėvams, sukačusiems senatvės pensijos amžių arba pripažintiems invalidais. Šiems asmenims mokama 4 valstybinių pensijų bazių dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1123](#), 95.12.12, Žin., 1995, Nr. 102-2282 (95.12.15)

Nr. [VIII-493](#), 97.11.04, Žin., 1997, Nr. 104-2622 (97.11.19)

Nr. [VIII-907](#), 98.10.22, Žin., 1998, Nr. 98-2709 (98.11.11)

Nr. [VIII-977](#), 98.12.16, Žin., 1998, Nr. 115-3235 (98.12.31)

13 straipsnis. Nukentėjusiųjų asmenų, tapusių invalidais, sukačusių senatvės pensijos amžių, kalėjusių ar išbuvusių tremtyje ne mažiau kaip 15 kalendorinių metų buvusios TSRS Tolimosios Šiaurės rajonuose ar jiems prilygintose vietovėse, valstybinės pensijos

1 dalies redakcija iki 2005 m. sausio 1 d.:

Šio įstatymo 11 straipsnio pirmosios dalies 2-6 punktuose išvardytiems asmenims, tapusiems I ar II grupių invalidais arba sukačusiems senatvės pensijos amžių, skiriama ir mokama nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija valstybinių pensijų bazės dydžio, išskyrus šio straipsnio antroje dalyje numatytus atvejus.

1 dalies redakcija nuo 2005 m. sausio 1 d.:

Šio įstatymo 11 straipsnio pirmosios dalies 2-6 ir 8 punktuose išvardytiems asmenims, tapusiems I ar II grupių invalidais arba sukačusiems senatvės pensijos amžių, skiriama ir mokama nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija valstybinių pensijų bazės dydžio, išskyrus šio straipsnio antroje dalyje numatytus atvejus.

2 dalies redakcija iki 2005 m. sausio 1 d.:

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija skiriama šio įstatymo 11 straipsnio pirmosios dalies 2-7 punktuose išvardytiems asmenims, kurie tapo invalidais:

- 1) neteisėto kalinimo ir tremties, pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms (rezistencijos) veiksmų metu;
- 2) būdami išvežti priverstiniais darbams, būdami getuose ir koncentracijos stovyklose;
- 3) būdami kitokio tipo prievartinėse stovyklose;
- 4) dalyvaudami karo veiksmuose bei atlikdami būtinąją karinę tarnybą ar karinius mokymus sovietinėje armijoje, arba vėliau buvo pripažinti invalidais dėl ligų, susijusių su karine tarnyba;
- 5) dėl Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinių likvidavimo darbų poveikio.

2 dalies redakcija nuo 2005 m. sausio 1 d.:

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija skiriama šio įstatymo 11 straipsnio pirmosios dalies 2-8 punktuose išvardytiems asmenims, kurie tapo invalidais:

- 1) neteisėto kalinimo ir tremties, pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms (rezistencijos) veiksmų metu;
- 2) būdami išvežti priverstiniais darbams, būdami getuose ir koncentracijos stovyklose;
- 3) būdami kitokio tipo prievartinėse stovyklose;
- 4) dalyvaudami karo veiksmuose bei atlikdami būtinąją karinę tarnybą ar karinius mokymus sovietinėje armijoje arba vėliau buvo pripažinti invalidais dėl ligų, susijusių su karine tarnyba;
- 5) dėl Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinių likvidavimo darbų poveikio.

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija mokama šio straipsnio 2 dalyje išvardytiems asmenims:

- 1) pripažintiems I grupės invalidais - 2 valstybinių pensijų bazių dydžio;
- 2) pripažintiems II grupės invalidais - 1,5 valstybinių pensijų bazės dydžio;
- 3) pripažintiems III grupės invalidais - 0,75 valstybinių pensijų bazės dydžio.

Šio įstatymo 11 straipsnio pirmosios dalies 2 punkte išvardytiems asmenims, kurie kalėjo ar išbuvo tremtyje ne mažiau kaip 15 kalendorinių metų buvusios TSRS Tolimosios Šiaurės rajonuose ar jiems prilygintose vietovėse pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą buvusios TSRS Tolimosios Šiaurės rajonų ir jiems prilygintų vietovių sąrašą, valstybinių pensijų bazės dydžio nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija skiriama ir mokama likus 5 metams iki senatvės pensijos amžiaus. Ši pensija skiriama ir mokama su sąlyga, kad asmeniui nėra mokama jokia Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės pensija ar nuolatinė kompensacinė išmoka už ypatingas darbo sąlygas.

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos taip pat skiriamos bei mokamos šio įstatymo 11 straipsnio antrosios dalies 2 ir 4 punktuose nurodytų asmenų tėvams, tapusiems I ar II grupių invalidais arba sukačiams senatvės pensijos amžių, ir yra valstybinių pensijų bazės dydžio.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1484](#), 96.07.11, *Žin.*, 1996, Nr. 73-1750 (96.07.31)

Nr. [VIII-189](#), 97.04.22, *Žin.*, 1997, Nr. 38-925 (97.05.02)

Nr. [VIII-493](#), 97.11.04, *Žin.*, 1997, Nr. 104-2622 (97.11.19)

Nr. [VIII-907](#), 98.10.22, *Žin.*, 1998, Nr. 98-2709 (98.11.11)

Nr. [VIII-967](#), 98.12.10, *Žin.*, 1998, Nr. 114-3192 (98.12.30)

Nr. [VIII-1231](#), 99.06.15, *Žin.*, 1999, Nr. 57-1834 (99.06.30)

Nr. [IX-2383](#), 2004-07-15, *Žin.*, 2004, Nr. 116-4330 (2004-07-27)

14 straipsnis. Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijos

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinė našlių ir našlaičių pensija skiriama asmenų, žuvusių dėl 1991 metų sausio 11-13 dienomis vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių:

1) našlaičiams (vaikams ir įvaikiams) iki 18 metų, taip pat vyresniems kaip 18 metų, jei jie tapo invalidais iki 18 metų, taip pat vidurinių bei nustatyta tvarka įregistruotų aukštųjų, aukštesniųjų ir profesinių mokyklų dieninių skyrių studentams ir moksleiviams iki šių mokyklų baigimo, bet ne ilgiau kaip iki jiems sukaks 24 metai;

2) nesukūrusioms kitos santuokos našlėms nepaisant amžiaus.

Kiekvienam iš šių asmenų mokama 4 valstybinių pensijų bazių dydžio našlių ar našlaičių pensija.

Teisę į valstybinių pensijų bazės dydžio nukentėjusių asmenų valstybinę našlių ir našlaičių pensiją turi pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms dalyvių, žuvusių kovos lauke ar suėmimo metu, nužudytų ar mirusių tardymo ar kalinimo metu, nuteistų mirties bausmė, jei bausmė įvykdyta, našliai (našlės), taip pat našlaičiai vaikai (įvaikai), jeigu jie tėvų mirties metu buvo nepilnamečiai, bei politinių kalinių vaikai (įvaikai), jeigu jie abiejų kalinčių tėvų mirties metu (taip pat jeigu vienas tėvų (įtėvių) buvo miręs, ištremtas arba dingęs be žinios, o kitas kalėjo) buvo nepilnamečiai. Šioje dalyje nurodytiems asmenims nustatyta nukentėjusių asmenų valstybinė našlaičių pensija skiriama ir mokama, jei jie neturi teisės į kitą nukentėjusių asmenų valstybinę pensiją.

Nukentėjusių asmenų valstybinė našlių ir našlaičių pensija skiriama ir mokama, jeigu turintys teisę ją gauti yra sukakę senatvės pensijos amžių arba pripažinti I ar II grupių invalidais.

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinė našlių ir našlaičių pensija taip pat skiriama:

1) mirus asmeniui, pripažintam invalidu dėl 1991 metų sausio 11-13 dienomis vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių (12 straipsnio pirmoji dalis);

2) asmeniui žuvus pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms (rezistencijos) veiksmų metu, taip pat žuvus ar mirus neteisėto kalinimo ar tremties metu;

3) asmeniui mirus dėl Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinių likvidavimo darbų poveikio;

4) asmeniui žuvus ar mirus būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje (1945 07 22 - 1991 12 31) metu arba vėliau mirus dėl ligų, susijusių su karine tarnyba;

5) mirus šio įstatymo 11 straipsnio pirmosios dalies 2, 3 ir 5 punktuose nurodytiems asmenims ir 11 straipsnio pirmosios dalies 4 ir 7 punktuose nurodytiems asmenims, kurie nustatyta tvarka iki mirties buvo pripažinti invalidais.

Šio straipsnio penktojoje dalyje nurodytų asmenų sutuoktiniams ir vaikams nukentėjusiųjų asmenų valstybinė našlių ir našlaičių pensija mokama tokiais pačiais sąlygomis ir gavėjui priklausiusios nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos dalimis, kaip nurodyta Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo straipsniuose, reglamentuojančiuose valstybines socialinio draudimo našlių ir našlaičių pensijas. Jei žuvusiam (mirusiam) asmeniui nebuvo paskirta nukentėjusiųjų asmenų valstybinė pensija, nustatant našlių ir našlaičių pensijos dydį laikoma, kad žuvusiam (mirusiam) asmeniui priklausė 1,5 valstybinių pensijų bazės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1012](#), 95.07.04, Žin., 1995, Nr. 59-1476 (95.07.19)
Nr. [I-1123](#), 95.12.12, Žin., 1995, Nr. 102-2282 (95.12.15)
Nr. [I-1484](#), 96.07.11, Žin., 1996, Nr. 73-1750 (96.07.31)
Nr. [VIII-493](#), 97.11.04, Žin., 1997, Nr. 104-2622 (97.11.19)
Nr. [VIII-967](#), 98.12.10, Žin., 1998, Nr. 114-3192 (98.12.30)
Nr. [VIII-977](#), 98.12.16, Žin., 1998, Nr. 115-3235 (98.12.31)
Nr. [VIII-1187](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr. 48-1525 (99.06.02)
Nr. [VIII-1390](#), 99.11.04, Žin., 1999, Nr. 99-2846 (99.11.24)

15 straipsnis. Nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų mokėjimas

Nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai, vadovaudamiesi šiuo įstatymu, Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymu ir Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo bei mokėjimo nuostatais.

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų skyrimo, mokėjimo ir pristatymo išlaidos valstybinio socialinio draudimo fondui apmokamos iš valstybės biudžeto.

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos skiriamos, mokamos ir ginčai dėl šių pensijų nagrinėjami Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo V skyriaus bei Valstybinių socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų nustatyta valstybinėms socialinio draudimo pensijoms tvarka.

**Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos asmenims, tapusiems invalidais dėl 1991 metų sausio 11-13 dienomis vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių, bei šio įstatymo nustatytais atvejais jų tėvams, sutuoktiniams ir vaikams skiriamos pateikus Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros pažymą, pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms (rezistencijos) veiksmų dalyviams bei šio įstatymo nustatytais atvejais jų tėvams, sutuoktiniams ir vaikams skiriamos pateikus Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pažymą, o asmenims, Antrojo pasaulinio karo metais tarnavusiems antihitlerinės koalicijos valstybių veikiančiose armijose, partizanų būriuose ar junginiuose, taip pat tapusiems invalidais dalyvaujant karo veiksmuose, bei asmenims, tapusiems invalidais būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu, taip pat žuvusiųjų (mirusiųjų) šios tarnybos ar mokymų metu atitinkamiems šeimos nariams pateikus Krašto apsaugos ministerijos pažymą. Jeigu nukentėjusiųjų asmenų valstybinę pensiją skiriančiam ar mokančiam Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniam skyriui kilo abejonių, kad besikreipiantis šios pensijos arba ją jau gaunantis asmuo tarnavo ar dirbo šio įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje išvardytose struktūrose bei ėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame sąraše nurodytas pareigas (šio įstatymo 11 straipsnio 5 dalis), teritorinis skyrius kreipiasi į Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą su prašymu išduoti pažymą apie asmens tarnybos ar darbo represinėse struktūrose faktą.*

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos mokamos, nepaisant nukentėjusiųjų asmenų kitų pajamų.

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos gavėjui, persikėlusiam nuolat gyventi į užsienį, ši pensija nemokama.

Nukentėjusiųjų asmenų valstybinės pensijos gavėjui mirus, ši pensija išmokama jį laidojusiems asmenims už mirties mėnesį, jei ji dar nebuvo išmokėta, ir dar tokio pat dydžio už du mėnesius.

***Pastaba.** Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 7, 11, 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Nr. [VIII-1730](#), 2000-06-13, Žin., 2000, Nr. 52-1487) prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 71 straipsnio 2 daliai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1484](#), 96.07.11, Žin., 1996, Nr. 73-1750 (96.07.31)
Nr. [VIII-967](#), 98.12.10, Žin., 1998, Nr. 114-3192 (98.12.30)
Nr. [VIII-1730](#), 2000.06.13, Žin., 2000, Nr. 52-1487 (2000.06.28)
Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)
2002-06-19, Žin., 2002, Nr. 62-2515 (2002-06-21)

16 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1995 metų sausio 1 dienos.

Šiame įstatyme nurodytos pensijos skiriamos nuo šio įstatymo įsigaliojimo. Valstybinės našlių ir našlaičių pensijos skiriamos tik už asmenis, mirusius po šio įstatymo įsigaliojimo, išskyrus 14 straipsnyje nurodytuosius.

Iki šio įstatymo įsigaliojimo nukentėjusiems asmenims paskirtos pensijos perskaičiuojamos šio įstatymo ir Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyta tvarka bei terminais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [I-1012](#), 95.07.04, Žin., 1995, Nr. 59-1476 (95.07.19)

Nr. [VIII-189](#), 97.04.22, Žin., 1997, Nr. 38-925 (97.05.02)

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1012](#), 95.07.04, Žin., 1995, Nr. 59-1476 (95.07.19)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO PAPILDYMO IR PAKEITIMO

Įstatymo pakeitimai ir papildymai taikomi nuo 1995 m. sausio 1 d., išskyrus 3 straipsnio pakeitimus, kurie įsigalioja nuo Įstatymo priėmimo dienos.

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1123](#), 95.12.12, Žin., 1995, Nr. 102-2282 (95.12.15)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1484](#), 96.07.11, Žin., 1996, Nr. 73-1750 (96.07.31)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 11, 13, 14, 15 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-152](#), 97.03.25, Žin., 1997, Nr. 30-708 (97.04.09)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-189](#), 97.04.22, Žin., 1997, Nr. 38-925 (97.05.02)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 13 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-493](#), 97.11.04, Žin., 1997, Nr. 104-2622 (97.11.19)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 2, 3, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1998 m. sausio 1 d.

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-553](#), 97.12.02, Žin., 1997, Nr. 115-2911 (97.12.17)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 4, 5, 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-771](#), 98.06.09, Žin., 1998, Nr.56-1546 (98.06.19)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 4, 5, 9 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-907](#), 98.10.22, Žin., 1998, Nr.98-2709 (98.11.11)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 2, 12, 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. sausio 1 d.

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-967](#), 98.12.10, Žin., 1998, Nr.114-3192 (98.12.30)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 11, 13, 14, 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. sausio 10 d., išskyrus Valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 4 punkto ir 11 straipsnio 3 dalies pakeitimus bei papildymus, taip pat 13 straipsnio 2 dalies 3 punktą, kurie įsigalioja nuo 2000 m. sausio 1 d.

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-977](#), 98.12.16, Žin., 1998, Nr.115-3235 (98.12.31)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 12 IR 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. sausio 1 d.

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1187](#), 99.05.18, Žin., 1999, Nr.48-1525 (99.06.02)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1231](#), 99.06.15, Žin., 1999, Nr.57-1834 (99.06.30)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 13 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2000 m. sausio 1 d.

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1390](#), 99.11.04, Žin., 1999, Nr.99-2846 (99.11.24)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja ir jame numatytos nukentėjusių asmenų valstybinės našlaičių pensijos skiriamos ir mokamos nuo 1999 m. gruodžio 1 d. Įsigaliojus šiam įstatymui, anksčiau paskirtos našlaičių pensijos nemokamos.

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1730](#), 2000.06.13, Žin., 2000, Nr. 52-1487 (2000.06.28)

VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 7, 11, 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2000 m. liepos 1 d.

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-114](#), 2000 12 21, Žin., 2000, Nr. 111-3578 (2000 12 29)

VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-185](#), 2001 02 20, Žin., 2001, Nr. 21-693 (2001 03 09)

VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1013](#), 2002-07-02, Žin., 2002, Nr. 73-3089 (2002-07-19)

VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 1 IR 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1298](#), 2003-01-21, Žin., 2003, Nr. 14-538 (2003-02-07)

PILIETYBĖS ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO, ŠALPOS (SOCIALINIŲ) PENSIJŲ ĮSTATYMO, MOKSLININKŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ LAIKINOJO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio Įstatymo šeštojo skirsnio 2 straipsnį, įsigalioja nuo 2003 m. kovo 1 d.

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1367](#), 2003-03-13, Žin., 2003, Nr. 32-1314 (2003-04-02)

VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 4 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1791](#), 2003-10-16, Žin., 2003, Nr. 102-4587 (2003-10-31)

VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 4 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2217](#), 2004-05-04, Žin., 2004, Nr. 80-2835 (2004-05-14)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ ŠALPOS IŠMOKŲ ĮSTATYMO, MOKSLININKŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ LAIKINOJO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO, VALSTYBĖS PARAMOS BŪSTUI ĮSIGYTI AR IŠSINUOMOTI ĮSTATYMO, PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIENIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2238](#), 2004-05-18, Žin., 2004, Nr. 88-3209 (2004-06-03)

VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 4, 5 IR 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2383](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 116-4330 (2004-07-27)

VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 11, 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

*** Pabaiga ***

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

00.02.10, Žin., 2000, Nr. 14-370 (00.02.18)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 11 STRAIPSNIO 4 DALIES,

LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENŲ, NUKENTĖJUSIŲ NUO 1939-1990 METŲ OKUPACIJŲ, TEISINIO STATUSO ĮSTATYMO 8 STRAIPSNIO 3 DALIES 2 PUNKTO ATITIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1998 M. LIEPOS 3 D. NUTARIMU NR. 829 "DĖL 1939-1990 METŲ OKUPACIJŲ REPRESINIŲ STRUKTŪRŲ, TARNYBŲ IR PAREIGŲ, KURIAS ĖJUSIEMS ASMENIMS NESKIRIAMOS NUKENTĖJUSIŲJŲ ASMENŲ VALSTYBINĖS PENSIJOS, SĄRAŠO PATVIRTINIMO" PATVIRTINTO SĄRAŠO "1939-1990 METŲ OKUPACIJŲ REPRESINĖS STRUKTŪROS, TARNYBOS IR PAREIGOS, KURIAS ĖJUSIEMS ASMENIMS NESKIRIAMOS NUKENTĖJUSIŲJŲ ASMENŲ VALSTYBINĖS PENSIJOS" 9 BEI 12 PUNKTŲ ATITIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 11 STRAIPSNIO 4 DALIAI

2.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2002-06-19, Žin., 2002, Nr. 62-2515 (2002-06-21)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 7, 11, 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO 1 BEI 4 DALIŲ IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO ĮSTATYMO 20 STRAIPSNIO 2 DALIES ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

3.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2003-12-03, Žin., 2003, Nr. 115-5221 (2003-12-10)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO "DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO" NUOSTATŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI, TAIP PAT DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1994 M. LAPKRIČIO 18 D. NUTARIMU NR. 1156 PATVIRTINTŲ VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ SKYRIMO IR MOKĖJIMO NUOSTATŲ 84 PUNKTO ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO 45 STRAIPSNIO 4 DALIAI (1994 M. LIEPOS 18 D. REDAKCIJA)

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2004-07-28)

autrap@lrs.lt